

**Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Юридичний факультет**

Кафедра кримінального права, кримінології, цивільного та господарського права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан юридичного факультету

С.В. Матвеев

РОБОЧА ПРОГРАМА

КРИМІНОЛОГІЯ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки перший (бакалаврський) рівень

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 08 «Право»

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 08 «Право»

(код і найменування спеціальності)

освітньо-професійної програми «Право»

(найменування освітньої програми)

тип дисципліни дисципліна професійної підготовки

2020 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

(підпис)

І.В.Шаповалова

(прізвище, ініціали)

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою кримінального права,
кримінології, цивільного та господарського
права протокол № 1
від «28»серпня 2020 року

Завідувач кафедри

_____ І.В.Шаповалова

Розробники: Веселовська Наталія Олександрівна, ст..викладач

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська

Статус дисципліни: вибіркова навчальна дисципліна

Передумови вивчення навчальної дисципліни: формування науково обґрунтованих уявлень про сучасний стан злочинності в Україні та у світі в цілому, про тенденції і фактори, що її обумовлюють, про особистість злочинця та жертви злочину, а також про систему заходів боротьби зі злочинністю і окремими її видами; прищеплення навичок самостійного комплексного аналізу кримінальної ситуації, організації і безпосередньої реалізації заходів профілактики злочинів на локальному рівні. Дисципліна "Кримінологія" базується на знаннях таких дисциплін, як: «Теорія держави і права», «Конституційне право», «Кримінальне право», «Кримінальний процес», «Міжнародне право», «Соціологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни "Кримінологія" є: злочинність, її причини та умови, що її обумовлюють; особа злочинця, заходи запобігання злочинності.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин 5 кредити ECTS.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни "Кримінологія": дослідження і оцінка злочинності, її змін, регіональних і соціально-групових відмінностей; вивчення процесів детермінації і причинності відповідної злочинності; розробка рекомендацій з питань запобігання цьому явищу, а також вивчення методології та методики кримінологічних досліджень.

Досягнення поставленої мети зумовлюється необхідністю вирішення наступних **завдань**: забезпечення ознайомлення з новітніми науковими та практичними досягненнями у сфері боротьби зі злочинністю і окремими її видами; вироблення навичок та вмій комплексного аналізу локальної кримінальної ситуації, прогнозуванням та програмуванням боротьби з окремими видами злочинів, у тому числі й із організованою злочинністю.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Кримінологія» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти **компетентностей:**

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК12	Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК3	Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.
СК7	Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
СК11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
------	--

Програмні результати навчання (ПР)

ПР4	Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
ПР9	Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
ПР13	Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.
ПР15	Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
ПР19	Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.
ПР21	Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

4. Структура навчальної дисципліни

№ пп	Найменування тем курсу	Кількість годин									
		Денна форма					Заочна форма				
		Всього	Лекції	Семинари	СРС	ІКР	Всього	Лекції	Семинари	СРС	ІКР
Змістовний модуль 1.											
1	Тема 1. Поняття, предмет, метод та система кримінології. Історія розвитку та сучасний стан кримінології.	18	6	3	9	0	18	2	2	14	0
2	Тема 2. Поняття злочинності та її основні характеристики. Причини злочинності.	18	6	2	10	0	18	2	0	16	0
3	Тема 3. Особа злочинця в кримінології. Зарубіжні кримінологічні теорії причин злочинності.	18	6	2	10	0	18	2	0	16	0
4	Тема 4. Організація і методика вивчення злочинності. Віктимність.	16	6	2	8	0	16	0	0	16	0
Разом модуль 1		70	24	9	37	0	70	6	2	62	0
Змістовний модуль 2.											
5	Тема 5. Кримінологічна характеристика та попередження злочинності неповнолітніх, жіночої, організованої та рецидивної злочинності	16	6	3	7	0	16	2	2	12	0
6	Тема 6. Кримінологічна характеристика та попередження злочинів у сфері економіки., бюджетній, професійній та	16	5	2	9	0	16	2	0	14	0

	банківській сферах, зовнішньоекономічній діяльності та корупції.										
7	Тема 7. Кримінологічна характеристика та попередження насильницьких злочинів.	16	6	2	8	0	16	2	0	14	0
8	Тема 8. Загальна характеристика попередження злочинності. Кримінологічне планування та прогнозування заходів протидії злочинності.	16	6	2	8	0	16	2	0	14	0
9	Тема 9. Попередження негативних соціальних явищ, що впливають на злочинність (пияцтво, наркоманія, проституція, поширення ВІЛ / СНІДу тощо).	16	5	2	9	0	16	0	0	16	0
Разом модуль 2		80	28	11	41	0	80	8	2	70	0
Усього годин		150	52	20	78	0	150	14	4	132	0
Форма підсумкового контролю: диференційований залік											

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Поняття кримінології. Причини злочинності. Особа злочинця. Особа жертви злочину.

Тема 1. Поняття, предмет, метод та система кримінології. Історія розвитку та сучасний стан кримінології.

Поняття кримінології як соціолого-правової науки, її предмет: злочинність; причини та умови, що її обумовлюють; особа злочинця; засоби запобігання злочинності. Завдання та функції кримінології.

Методологія кримінології. Загальнонаукові методи пізнання (логічний, висування гіпотез, експерименту, експертних оцінок та ін.). Приватно-наукові методи пізнання (соціологічний, математичні, статистичні, педагогічні, психологічні та ін.).

Місце кримінології у системі наук. Зв'язок кримінології з філософією, соціологією, демографією, психологією, педагогікою, статистикою, наукою управління. Кримінологія та правові науки: взаємозв'язок кримінології з кримінальним, кримінально-процесуальним, кримінально-виконавчим, адміністративним правом. Зв'язок кримінології з іншими юридичними науками та дисциплінами.

Система кримінології як науки та учбової дисципліни. Загальна та особлива частини кримінології.

Виникнення вітчизняної кримінології. Кримінологічні дослідження українських та зарубіжних вчених на різних етапах розвитку суспільства.

Кримінологія та кримінологічні дослідження в зарубіжних країнах.

Тема 2. Поняття злочинності та її основні характеристики. Причини злочинності.

Поняття злочинності. Основні ознаки злочинності: історична обумовленість, мінливість, небезпечність, відносна масовість, іррегулярність, стійкість та інші. Злочинність як статистична сукупність. Злочинність як соціальне і правове явище.

Кількість і якісні показники злочинності. Стан, рівень злочинності, загальний і спеціальний коефіцієнти злочинної активності, питома вага окремих видів злочинності. Динаміка злочинності і фактори, що на неї впливають. Структура, види злочинності. Географія злочинності, обставини, які її обумовлюють. Злочинність і злочини, їх взаємозв'язок.

Поняття латентної злочинності, її види та методи її оцінки.

Стан і тенденції злочинності на сучасному етапі розвитку суспільства. Професіоналізм, організованість, особлива зухвалість і жорстокість, застосування зброї і технічних засобів, ріст

злочинності неповнолітніх, рецидивна, наркобізнес, злочинність у сфері економіки, проти особистого майна громадян, злиття вітчизняної та закордонної злочинності. Соціальні наслідки злочинності.

Поняття причин та умов злочинності в кримінології. Філософське обґрунтування причинного зв'язку. Поняття кримінологічної детермінації. Протиріччя (суперечності) соціального, економічного, політичного, морального, управлінського характеру, розвитку суспільства, як факторів, що впливають на злочинність.

Класифікація причин та умов злочинності. Причини та умови, що властиві всій злочинності, окремим її видам, окремому злочину. Об'єктивні і суб'єктивні, зовнішні і внутрішні, головні і другорядні, корінні і некорінні причини та умови злочинності. Недоліки в організації управління економікою, їх криміногенне значення. Недоліки в діяльності правоохоронних органів у протидії злочинності.

Тема 3. Особа злочинця в кримінології. Зарубіжні кримінологічні теорії причин злочинності.

Поняття особи злочинця, обсяг, межі та способи її вивчення у кримінології. Соціологічна та правова характеристика особи злочинця. Особа злочинця та суміжні поняття.

Основні ознаки кримінологічної характеристики особи злочинця. Соціально-демографічні, кримінально-правові, соціальні ролі й статуси, моральні і психологічні властивості і ціннісні орієнтації. Сукупності ознак, що утворюють структуру особи злочинця.

Взаємодія соціального і біологічного в особі злочинця, соціальне середовище. Біологічні зачатки в особі, як матеріальна передумова розвитку її соціальних якостей.

Типологія і класифікація особи злочинця. Кримінологічна характеристика основних типів особи злочинця. Критерії класифікації злочинців і її значення для кримінологічної профілактики.

Роль та значення біологічних та соціальних факторів у генезисі злочинної поведінки.

Основна характеристика кримінологічних теорій біологічної орієнтації.

Характеристика соціологічного направлення в кримінології.

Використання зарубіжних теорій у практиці протидії злочинності.

Тема 4. Організація і методика вивчення злочинності. Віктимність.

Поняття кримінологічного дослідження, його мета, завдання, об'єкти та суб'єкти.

Кримінологічна інформація: поняття, джерела. Основні вимоги, які пред'являються до неї.

Збір первинної інформації. Методи її отримання – документальний, опитування (анкетування та інтерв'ювання), експертних оцінок та інші.

Обробка та аналіз зібраних матеріалів. Методи зведення та групування, узагальнення показників, аналізу, синтезу, індукції та дедукції. Інтерпретація результатів дослідження. Теоретична і практична інтерпретація. Її методи: моделювання та експерименту.

Віктимологія. Функції віктимології. Значення вивчення особи потерпілого. Види жертв за ступенем віктимності.

Змістовий модуль 2. Кримінологічна характеристика та попередження злочинності неповнолітніх, рецидивної та організованої злочинності. Кримінологічна характеристика та попередження злочинів у сфері економіки, бюджетній та банківській сферах. Попередження злочинності

Тема 5. Кримінологічна характеристика та попередження злочинності неповнолітніх, жіночої, організованої та рецидивної злочинності

Поняття злочинності неповнолітніх та молоді, їх кримінологічна характеристика (стан, коефіцієнт, структура, характер, географія). Особливості злочинів, вчинених цією категорією осіб. Групова злочинність неповнолітніх та молоді. Неформальні молодіжні угруповання з антисуспільною спрямованістю. Кримінологічна характеристика особи неповнолітніх злочинців і осіб молодіжного віку. Особливості мотивації злочинів неповнолітніх та молоді. Класифікація неповнолітніх злочинців. Злочинність неповнолітніх осіб з психічними аномаліями.

Причини і умови злочинності неповнолітніх та молоді. Неприятливі фактори сімейного, навчального та виробничого виховання. Криміногенні фактори побутового оточення та сфери дозвілля. Недоліки діяльності правоохоронних органів щодо запобігання злочинності неповнолітніх та молоді.

Напрямки запобігання злочинності неповнолітніх та молоді. Система державних органів, громадських формувань, трудових колективів, що виконують діяльність щодо запобігання злочинності серед неповнолітніх та молоді. Роль правоохоронних органів у запобіганні злочинності неповнолітніх та молоді.

Жіноча злочинність. Причини та умови. Особливості мотивації жіночої злочинності. Криміногенні фактори побутового оточення жінок та особливості сфери дозвілля.

Організована злочинність: поняття, особливості, стан, рівень, структура, види. Співвідношення між поняттями "організована злочинність", "злочинна організація", "організована злочинна група". Структура організованої злочинності. Особливості особи організатора та учасників злочинних угруповань.

Кримінологічне поняття рецидиву злочинців і рецидивної злочинності. Види рецидиву (загальний і спеціальний, одноразовий, і багаторазовий, кримінологічний, пенітенціарний та ін.). Основні показники рецидивної злочинності. Стан, рівень, структура, характер, динаміка. Особливості рецидиву окремих видів злочинів. Кримінологічна характеристика особи рецидивістів. Соціально-демографічні ознаки і морально-психологічні властивості. Класифікація, спосіб життя і злочинна поведінка злісних рецидивістів.

Причини та умови рецидивної злочинності. Специфічні обставини, що обумовлюють рецидивну злочинність. Недоліки правоохоронної діяльності та рецидивна злочинність.

Основні напрямки попередження рецидивної злочинності, роль органів внутрішніх справ та інших суб'єктів у протидії рецидивній злочинності. Заходи загальної профілактики рецидивної злочинності. Індивідуальна профілактика з особами, які раніше скоювали злочини. Запобіжна роль адміністративного нагляду за особами, які звільнені з місць позбавлення волі. Роль органів внутрішніх справ у запобіганні рецидивної злочинності.

Тема 6. Кримінологічна характеристика та попередження злочинів у сфері економіки, бюджетній, професійній та банківській сферах, зовнішньоекономічній діяльності та корупції.

Види професійної злочинності. Ознаки, що характеризують професійну злочинність. Кримінологічна характеристика професійної злочинності (стан, рівень, структура, характер, географія). Причини та умови професійної злочинності. Основні напрями запобігання професійній злочинності. Заходи загальної та спеціальної профілактики професійної злочинності.

Поняття і основні показники злочинності у сфері економіки (стан, рівень, структура, динаміка, характер). Кримінологічна характеристика окремих видів цих злочинів, та осіб, що їх вчинили.

Причини та умови злочинів у сфері економіки. Економічна криза, інфляція, безгосподарність, розрив економічних зв'язків, недоліки документообігу та обліку, контрольно-ревізійної діяльності, дефіцит товарів як обставини, що детермінують злочинність у сфері економічних відносин. Роль матеріального фактору у скоєнні корисних злочинів.

Загальна характеристика злочинів у бюджетній сфері. Розміри та масштаб злочинних посягань. Суб'єкти злочину. Причини та умови вчинення злочинів та правопорушень у бюджетній сфері.

Загальна характеристика злочинів у банківській сфері. Основні причини та умови вчинення злочинів.

Кримінологічна характеристика злочинів у зовнішньоекономічній сфері.

Основні причини та умови вчинення злочинів.

Проблема повернення в Україну валютних цінностей, що незаконно знаходяться за її межами.

Проблема контролю за відмиванням брудних грошей. Зарубіжний досвід протидії злочинності у сфері кредитно-фінансових відносин.

Поняття корупційних діянь та їх кримінологічна характеристика. Соціальні передумови корупції. Причини та умови корупційних діянь. Запобіжний вплив на соціальні передумови корупції.

Попередження корупційних діянь: політичні, економічні, правові, організаційно-управлінські та соціально-психологічні заходи. Діяльність державних органів щодо виявлення фактів корупційних діянь та притягнення винних осіб до відповідальності.

Міжнародний досвід протидії з корупції.

Тема 7. Кримінологічна характеристика та попередження насильницьких злочинів.

Поняття насильницьких злочинів. Стан, рівень, структура та динаміка насильницьких злочинів і окремих їх видів. Характеристика осіб, які вчиняють такі злочини.

Причини та умови вчинення насильницьких злочинів. Особливості конкретної ситуації, яка сприяє вчиненню насильницьких злочинів. Зв'язок цього виду злочинів із сімейно-побутовими конфліктами. Насильство в сім'ї.

Основні напрямки попередження насильницьких злочинів. Особливості загально-соціальної та спеціально кримінологічної профілактики таких злочинів. Зміст та особливості профілактичної діяльності у сфері сімейно-побутових відносин та дозвілля. Роль правоохоронних органів у попередженні насильницьких злочинів.

Тема 8. Загальна характеристика попередження злочинності. Кримінологічне планування та прогнозування заходів протидії злочинності.

Поняття попередження злочинів. Його види. Принципи кримінологічного попередження: законність, державний контроль, своєчасність, індивідуальність, комплексність тощо. Цілі, завдання, функції та межі функціонування попереджувальної діяльності.

Система попередження злочинів. Суб'єкти попереджувальної діяльності. Об'єкти кримінологічного попередження.

Класифікація загальних та індивідуальних заходів попередження злочинів.

Форми та методи кримінологічного попередження: бесіда, застереження, офіційне застереження, взяття на профілактичний облік, штраф, адміністративний нагляд, примусове направлення на лікування від алкоголізму та наркоманії, позбавлення прав, притягнення до кримінальної відповідальності.

Прогнозування як одна із функцій кримінології. Поняття кримінологічного прогнозування та кримінологічного прогнозу. Вид завдання та практичне знання кримінологічного прогнозування. Види кримінологічного прогнозування (довгострокове, середньострокове, поточне).

Методи кримінологічного прогнозування (екстраполяції, моделювання, експертних оцінок).

Поняття кримінологічного планування заходів протидії злочинності. Цілі, завдання, види та методи кримінологічного планування. Комплексне планування протидії злочинності.

Тема 9. Попередження негативних соціальних явищ, що впливають на злочинність (пияцтво, наркоманія, проституція, поширення ВІЛ / СНІДу тощо).

Проблема пияцтва, алкоголізму, наркоманії, проституції та ВІЛ / СНІДу на сучасному етапі розвитку держави і їх кримінологічна характеристика.

Причини і умови, що детермінують пияцтво, алкоголізм, наркоманію, проституцію та ВІЛ / СНІД.

Основні напрямки попередження "фонових явищ", пов'язаних із злочинністю. Зміст і особливості діяльності органів внутрішніх справ щодо запобігання "фоновим явищам".

6. Теми лекцій

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Тема 1. Поняття, предмет, метод та система кримінології. Історія розвитку та сучасний стан кримінології.	6	2
2	Тема 2. Поняття злочинності та її основні характеристики.	6	2

	Причини злочинності.		
3	Тема 3. Особа злочинця в кримінології. Зарубіжні кримінологічні теорії причин злочинності.	6	2
4	Тема 4. Організація і методика вивчення злочинності. Віктимність.	6	0
5	Тема 5. Кримінологічна характеристика та попередження злочинності неповнолітніх, жіночої, організованої та рецидивної злочинності	6	2
6	Тема 6. Кримінологічна характеристика та попередження злочинів у сфері економіки., бюджетній, професійній та банківській сферах, зовнішньоекономічній діяльності та корупції.	5	2
7	Тема 7. Кримінологічна характеристика та попередження насильницьких злочинів.	6	2
8	Тема 8. Загальна характеристика попередження злочинності. Кримінологічне планування та прогнозування заходів протидії злочинності.	6	2
9	Тема 9. Попередження негативних соціальних явищ, що впливають на злочинність (пияцтво, наркоманія, проституція, поширення ВІЛ / СНІДу тощо).	5	0
Усього годин		52	14

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-

8. Теми семінарських занять

№ пп	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Тема 1. Поняття, предмет, метод та система кримінології. Історія розвитку та сучасний стан кримінології.	3	2
2	Тема 2. Поняття злочинності та її основні характеристики. Причини злочинності.	2	0
3	Тема 3. Особа злочинця в кримінології. Зарубіжні кримінологічні теорії причин злочинності.	2	0
4	Тема 4. Організація і методика вивчення злочинності. Віктимність.	2	0
5	Тема 5. Кримінологічна характеристика та попередження злочинності неповнолітніх, жіночої, організованої та рецидивної злочинності	3	2
6	Тема 6. Кримінологічна характеристика та попередження злочинів у сфері економіки., бюджетній, професійній та банківській сферах, зовнішньоекономічній діяльності та корупції.	2	0
7	Тема 7. Кримінологічна характеристика та	2	0

	попередження насильницьких злочинів.		
8	Тема 8. Загальна характеристика попередження злочинності. Кримінологічне планування та прогнозування заходів протидії злочинності.	2	0
9	Тема 9. Попередження негативних соціальних явищ, що впливають на злочинність (пияцтво, наркоманія, проституція, поширення ВІЛ / СНІДу тощо).	2	0
Усього годин		20	4

9. Теми самостійної роботи

№ пп	Назва теми	Кількість годин	
		Денна Форма навчання	Заочна форма навчання
1	Тема 1. Поняття, предмет, метод та система кримінології. Історія розвитку та сучасний стан кримінології.	9	14
2	Тема 2. Поняття злочинності та її основні характеристики. Причини злочинності.	10	16
3	Тема 3. Особа злочинця в кримінології. Зарубіжні кримінологічні теорії причин злочинності.	10	16
4	Тема 4. Організація і методика вивчення злочинності. Віктимність.	8	16
5	Тема 5. Кримінологічна характеристика та попередження злочинності неповнолітніх, жіночої, організованої та рецидивної злочинності	7	12
6	Тема 6. Кримінологічна характеристика та попередження злочинів у сфері економіки., бюджетній, професійній та банківській сферах, зовнішньоекономічній діяльності та корупції.	9	14
7	Тема 7. Кримінологічна характеристика та попередження насильницьких злочинів.	8	14
8	Тема 8. Загальна характеристика попередження злочинності. Кримінологічне планування та прогнозування заходів протидії злочинності.	8	14
9	Тема 9. Попередження негативних соціальних явищ, що впливають на злочинність (пияцтво, наркоманія, проституція, поширення ВІЛ / СНІДу тощо).	9	16
Усього годин		78	132

10. Теми лабораторних занять

№ пп	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
<i>Не заплановано навчальним планом</i>		-	-

11. Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Поняття, предмет, метод та система кримінології. Історія розвитку та сучасний стан кримінології.

1. Функції науки кримінології.

2. Співвідношення кримінології та кримінального права.
3. Завдання кримінології та шляхи впровадження наукових рекомендацій в практику протидії із злочинністю.

Тема 2. Поняття злочинності та її основні характеристики. Причини злочинності.

1. Вплив злочинності на безпеку держави.
2. Латентна злочинність та заходи протидії їй.
3. Детермінанти і їх вплив на злочинність.
4. Кримінологічний аналіз факторів впливу на злочинність і внутрішню безпеку України.

Тема 3. Особа злочинця в кримінології. Зарубіжні кримінологічні теорії причин злочинності.

1. Структура особи злочинця.
2. Соціальне та біологічне в особі злочинця їх співвідношення та розбіжності.
3. Історія розвитку кримінологічного вчення про біологічні детермінанти особи злочинця.
4. Девіантна поведінка.

Тема 4. Організація і методика вивчення злочинності. Віктимність.

1. Виникнення та становлення віктимології як науки.
2. Особа потерпілого і її кримінологічне значення.
3. Класифікація жертв злочинів.
4. Віктимологічна детермінація.
5. Віктимологічна профілактика.

Тема 5. Кримінологічна характеристика та попередження злочинності неповнолітніх, жіночої, організованої та рецидивної злочинності

1. Кримінологічна характеристика особи неповнолітнього злочинця.
2. Детермінанти злочинності неповнолітніх.
3. Кількісно-якісні показники жіночої злочинності.
4. Причини та умови жіночої злочинності.
5. Особа рецидивіста.
6. Типологія особи рецидивіста

Тема 6. Кримінологічна характеристика та попередження злочинів у сфері економіки, бюджетній, професійній та банківській сферах, зовнішньоекономічній діяльності та корупції.

1. Поняття та загальна характеристика економічних злочинів.
2. Поняття та кримінологічна характеристика загально-кримінальної корисливої злочинності.
3. Характеристика злочинів корисливого характеру.
4. Детермінанти корисливої злочинності.
5. Запобігання корисливим злочинам.

Тема 7. Кримінологічна характеристика та попередження насильницьких злочинів.

1. Поняття та загальна характеристика насильницьких злочинів.
2. Причини та умови насильницьких злочинів.
3. Запобігання вчиненню насильницьких злочинів.
4. Особа злочинця, який вчиняє насильницькі злочини.
5. Кримінологічна характеристика жертв насильницьких злочинів.

Тема 8. Загальна характеристика попередження злочинності. Кримінологічне планування та прогнозування заходів протидії злочинності.

1. Історія та поняття запобігання злочинності.
2. Запобіжні заходи та їхня класифікація.
3. Суб'єкти запобігання злочинності та їх взаємодія.
4. Правова основа кримінологічного запобігання злочинності.

Тема 9. Попередження негативних соціальних явищ, що впливають на злочинність (пияцтво, наркоманія, проституція, поширення ВІЛ / СНІДу тощо).

1. Поняття наркозлочинності.
2. Ознаки, що притаманні злочинам у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів.
3. Кримінологічна характеристика злочинів, пов'язаних з пияцтвом та алкоголізмом.

4. Причини та умови злочинів, пов'язаних з проституцією.
5. Основні напрями попередження соціальних явищ, що впливають на злочинність.

12. Питання для підготовки до модульного та підсумкового контролю (диференційованого заліку)

1. Предмет кримінології та його характеристика.
2. Функції кримінології.
3. Методологія та завдання кримінології.
4. Зв'язок кримінології з іншими науками.
5. Виникнення та розвиток вітчизняної кримінології як самостійної науки.
6. Система курсу кримінології.
7. Методи кримінологічних досліджень.
8. Поняття, завдання та функції кримінологічних досліджень.
9. Класифікація кримінологічних досліджень.
10. Поняття злочинності, її види та елементи.
11. Кількісні показники злочинності.
12. Якісні показники злочинності.
13. Поняття латентної злочинності та обставини, що впливають на її існування.
14. Стан та тенденції злочинності в Україні.
15. Регіональні особливості злочинності.
16. Визначення рівня, коефіцієнту злочинності.
17. Визначення питомої ваги злочинності.
18. Поняття динаміки злочинності.
19. Структура злочинності.
20. Поняття особистості злочинця.
21. Характеристика особистості злочинця.
22. Значення психіатричних та генетичних відхилень для характеристики злочинця.
23. Класифікація злочинців.
24. Поняття та класифікація причин та умов конкретного злочину.
25. Елементи механізму конкретного злочину.
26. Ситуація та її роль в механізмі конкретного злочину.
27. Поняття причин та умов злочинності.
28. Класифікація причин та умов злочинності.
29. Антропологічні концепції причин злочинності в зарубіжній кримінології.
30. Концепції соціальної детермінації злочинної поведінки.
31. Причини та умови злочинності в сучасний період соціально-економічних та політичних реформ в Україні.
32. Причини злочинності в містах, її аналіз та оцінка.
33. Характеристика індивідуальної злочинної поведінки.
34. Поняття віктимології (віктимність, віктимізація, віктимна ситуація).
35. Класифікація потерпілих від злочину.
36. Віктимологічний аспект механізму конкретного злочину.
37. Суїцидальна поведінка та її попередження.
38. Особистість потерпілого і його роль в механізмі злочину.
39. Поняття та класифікація заходів попередження злочинності.
40. Правоохоронні органи як суб'єкти попередження злочинів.
41. Роль суду в попередженні злочинності.
42. Прокуратура як суб'єкт попередження злочинів.
43. Правові основи профілактичної діяльності.
44. Участь громадськості в профілактичній діяльності.
45. Прокурорський нагляд за дотриманням законності в профілактичній діяльності.
46. Поняття загальної кримінологічної профілактики.
47. Поняття індивідуальної профілактики.

48. Поняття віктимологічної профілактики.
49. Планування профілактичної діяльності.
50. Поняття кримінологічного прогнозування.
51. Методи кримінологічного прогнозування.
52. Планування заходів протидії злочинності.
53. Види та терміни кримінологічного прогнозування та планування.
54. Особливості кримінологічного планування на окремому об'єкті і в районі.
55. Основні принципи організації профілактики злочинності.
56. Форми взаємодії суб'єктів профілактичної діяльності.
57. Об'єкти та суб'єкти профілактичної діяльності.
58. Рівень, структура і динаміка злочинності неповнолітніх.
59. Кримінологічна теорія «стигми».
60. Кримінологічна теорія «Конституційного предрозположення»
61. Кримінологічна характеристика особистості неповнолітніх злочинців.
62. Причини та умови злочинності неповнолітніх.
63. Попередження злочинів неповнолітніх.
64. Нормативно-правова основа діяльності щодо попередження злочинності неповнолітніх.
65. Особливості кримінологічної характеристики злочинності молоді, її причин і заходів її попередження.
66. Поняття та загальна характеристика насильницьких злочинів.
67. Кримінологічна характеристика особистості насильницьких злочинців.
68. Причини та умови насильницьких злочинів.
69. Попередження насильницьких злочинів.
70. Причини та умови вчинення злочинів у сфері сімейно-побутових відносин.
71. Поняття та загальна характеристика рецидивної злочинності.
72. Рівень, структура, динаміка рецидивної злочинності.
73. Кримінологічна характеристика особистості рецидивістів.
74. Причини та умови рецидивних злочинів.
75. Попередження рецидивних злочинів.
76. Поняття і загальна характеристика економічної злочинності.
77. Причини та умови економічної злочинності.
78. Попередження економічних злочинів.
79. Поняття і загальна характеристика організованої злочинності.
80. Роль міжнародної організації кримінальної поліції (Інтерпол) щодо протидії злочинності.
81. Психіатрична концепція причин злочинності.
82. Генетичні теорії причин злочинності.
83. Рівень, структура та динаміка організованої злочинності.
84. Кримінологічна концепція анемії (без нормативності).
85. Кримінологічна характеристика особистості учасника організованої злочинності.
86. Причини та умови організованої злочинності.
87. Заходи попередження організованої злочинності.
88. Поняття та кримінологічна характеристика професійної злочинності.
89. Кримінологічна характеристика особистості професійного злочинця.
90. Попередження професійної злочинності.
91. Місце пияцтва в системі причин і умов злочинності.
92. Попередження злочинів, пов'язаних з пияцтвом, наркоманією та наркобізнесом.
93. Генетичні теорії причин злочинності.
94. Кримінологічна характеристика злочинів у зовнішньоекономічній сфері.
95. Основні причини та умови вчинення злочинів у банківській сфері.
96. Загальна характеристика злочинів у бюджетній сфері.
97. Співробітництво держав щодо протидії злочинності в рамках ООН.
98. Роль міжнародної організації кримінальної поліції (Інтерпол) щодо протидії злочинності.
99. Психіатрична концепція причин злочинності.

13. Методи навчання

Методи навчання на лекціях:

- вербальний метод (лекція, дискусія тощо);
- методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо);
- інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

Методи навчання на практичних, семінарських заняттях:

- вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні, семінарські та лабораторні заняття);
- метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- робота з навчально-методичною літературою (рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо);
- інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо);
- Дослідницький метод
- Пошуковий метод.

14. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни використовуються такі методи оцінювання: для поточного контролю у вигляді усного та письмового опитування, фронтального опитування, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, написання есе (рефератів), виконання індивідуальних та групових проектів, творчих завдань, тощо; для модульного контролю у вигляді письмової відповіді, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, тощо; для підсумкового контролю проведення диф.заліку (усна та/або письмова відповідь, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, тощо.).

15. Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.
- *модульний контроль* передбачає письмове виконання різних видів контрольних завдань.
- *підсумковий контроль* передбачає проведення диф.залік.

15. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Рекомендоване оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти:

№	Вид навчальної діяльності здобувачів вищої освіти*	Кількість балів
1.	Реферат, есе	1-5
2.	Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач	1-5
3.	Індивідуальне завдання	1-5
4.	Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
5.	Ділова гра, практичний кейс, тощо.	1-10
6.	Участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо)	1-10
7.	Модульний контроль (для денної форми здобуття освіти)	1-20
8.	Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-50

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти оцінюються за такими критеріями:

Бали	Критерії оцінювання
90-100	Здобувач вищої освіти повною мірою засвоїв програмний матеріал, виявляє знання основної та додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання інших галузей знань, вдало наводить приклади.
82-89	Здобувач вищої освіти демонструє достатньо високий рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять.
75-81	Здобувач вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формування висновків, не завжди здатний асоціювати теоретичні знання з практичними прикладами
64-74	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, проте відповідь неповна, неглибока, містить неточності, є помилки у формулюванні понять, відчуваються складнощі в застосуванні знань при наведенні прикладів.
60-63	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні матеріалу, формулюванні понять, не може навести приклади.
35-59	Здобувач вищої освіти не володіє переважною частиною програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять.
1-34	Здобувач вищої освіти не засвоїв програмний матеріал.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для диференційованого заліку, екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для недиференційованого заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота									Підсумковий контроль	Сума	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2							Самостійна робота
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
3	4	4	4	3	3	3	3	3	10	40	100
Модульний контроль 1 - 10				Модульний контроль 2 - 10							

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50	10	50	100

18. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Кримінологія» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- методичні вказівки до вивчення дисципліни;
- опорний конспект лекцій;
- варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- варіанти завдань для модульного контролю;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

19. Рекомендована література

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>
3. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12>
4. Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20.09.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17>
5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню): Закон України від 18.12.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19>
6. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
7. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 № 264/94- ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-%D0%B2%D1%80>
8. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: Кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: www.rada.gov.ua
10. Кримінально-виконавчий кодекс: Кодекс України від 11.07.2003 р. № 1129-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>
11. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>

Основна:

1. Кримінологія: підручник / В.В. Голина, Б.М. Головкін, М.Ю. Валуйська та ін.; за ред. В.В. Голини, Б.М. Головкіна. Х.: Право, 2014. 440 с.
2. *Кримінологія: підручник : практикум / [кол. авт.: Ю. В. Александров та ін.]; НАН України, Київ. ун-т права. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 341 с.*
3. *Кримінологія: підручник / А.М. Бабенко, О.Ю. Бусол, О.М. Костенко та ін.; за заг. ред. Ю.В. Нікітіна, С.Ф. Денисова, Є.Л. Стрельцова. 2-ге вид., перероб. та допов. Харків : Право, 2018. 416 с.*
4. *Кримінологія. Академічний курс / Кол. авторів; за заг. ред. О.М. Литвинова. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. 538 с.*
5. *Кримінологія: підручник / заг. ред. І.Г. Богатирьова, В.В. Топчія. Київ: ВД Дакор, 2018. 352 с.*

Додаткова:

1. Войціховський А.В. Міжнародне співробітництво в боротьбі з організованою злочинністю. Вісник Харківського Національного університету внутрішніх справ. 2012. Вип. 4. С. 96-104.
2. Джужа А.О. Кримінально-правові та кримінологічні засади запобігання злочинам проти статевої недоторканності дитини: монографія. К.: Національна академія внутрішніх справ, 2013. 193 с. Конституція України: сучасний стан та перспективи розвитку (тема номера). Право України. 2016. №6.
3. Орлов Ю.В. *Політико-кримінологічна теорія протидії злочинності: Монографія. Харків: Діса плюс, 2016. 656 с.*
4. Лазарев Д. Організована злочинність та протидія їй як об'єкт міжнародної взаємодії. Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. 2012. Вип. 90. С. 32-34.
5. Кримінологічна діяльність суб'єктів кримінального судочинства : монографія / [В.Л. Давиденко, О.О. Титаренко, М.Л. Давиденко, О.М. Литвинов; за заг. ред. Л.М. Давиденка]. Харків : Тимченко, 2011. 214 с.
6. *Сметаніна Н.В. Наукові підходи до теорії злочинності в сучасній українській кримінології : монографія. Харків: Право, 2016. 192 с.*
7. *Українська кримінологічна енциклопедія / за заг. ред. В.В. Чернея, В.В. Сокурєнка; упоряд. О.М. Джужа, О.М. Литвинов. Харків-Київ: ХНУВС; НАВС; Кримінол. асоц. України, 2017. 804 с*
8. *Блага А.Б. Насильство в сім'ї (кримінологічний аналіз і запобігання) : монографія. Харків: ФО-П Макаренко, 2014. 360 с.*
9. *Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству: лист Міністерства освіти і науки України від 18.05.2018 № 1/11-5480. К., 2018. 86 с.*

20. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека: <http://www.info-library.com.ua/>
2. Інститут проблем законодавства ім. Ярослава Мудрого [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.legality.kiev.ua/>.
3. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Президента України. – Режим доступу : www.president.gov.ua.
5. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України "Урядовий портал України". – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>.
6. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка www.library.univ.kiev.ua
7. Наукова бібліотека Національного університету “Києво-Могилянська академія” <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib>
8. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
9. Сайт “Бібліотека юриста” <http://www.lawbook.by.ru/>